

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Petra Průchy, JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **L. T. P.L.** zastoupené Mgr. Markem Janstou, LL.M., advokátem se sídlem Palackého 267, Mladá Boleslav, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 7. 2010, č. j. OAM-156LE-BE02-BE03-2010, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 15. 11. 2010, č.j. 49 Az 1/2010 – 54,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 15. 11. 2010, č. j. 49 Az 1/2010 – 54, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalobkyně se žalobou domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 7. 2010, č. j. OAM-156LE-BE02-BE03-2010, jímž byla její žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (dále „zákon o azylu“).

Žalovaný rozhodnutí odůvodnil tím, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla obtížná situace žalobkyně ve vlasti a snaha o legalizaci pobytu na území České republiky, aby mohla splácet dluhy věřitelům, od nichž si vypůjčila finanční prostředky na cestu do České republiky. Žalobkyně je vietnamské národnosti, katolického vyznání, není a nebyla členem žádné politické strany či jiné organizace, do politického dění se nezapojovala, má jen základní vzdělání, pomáhala rodičům v zemědělství. Žalobkyně do České republiky přicestovala v roce 1995, žádost o udělení mezinárodní ochrany podala až dne 30. 6. 2010. Svou ekonomickou situaci nemohla ve Vietnamu řešit, neboť v jejich městečku se žilo

chudě a jelikož měla základní vzdělání a byla bez prostředků, situaci by nepomohlo ani přestěhování do jiné části Vietnamu. Žalobkyně uváděla, že o mezinárodní ochranu žádá proto, aby měla v České republice legální pobyt a mohla zde pracovat. V lednu 1999 byla žalobkyně v České republice trestně stíhána pro porušování autorských práv a bylo jí na 7 let uděleno správní vyhoštění. V roce 2005 ztratila svůj cestovní pas, proto se při zadržení prokazovala cizím pasem, který jí odebrala cizinecká policie v Plzni. K důvodům žádosti uváděla, že chtěla lépe žít, ve Vietnamu neměla práci. Žalovaný přihlédl k okolnosti, že žalobkyně nepodala žádost o udělení mezinárodní ochrany ihned po svém příjezdu do České republiky a že po skončení platnosti podnikatelského víza zde pobývala nelegálně. Žádost podala až po zadržení a poučení Policií České republiky, poté, co s ní bylo zahájeno druhé správní řízení ve věci správního vyhoštění č.j. CPPL-13396/ČJ-2010-034064-KP ze dne 22. 6. 2010.

Z průběhu správního řízení vzal žalovaný za prokázané, že důvodem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně byla obtížná situace v zemi původu a snaha o legalizaci pobytu na území České republiky z důvodů potřeby obstarání finančních prostředků na úhradu dluhu věřitelům, od kterých si půjčila na cestu do České republiky.

Žalovaný dospěl k závěru, že odchod ze země z ekonomických důvodů za účelem nalezení zaměstnání a snaha legalizace pobytu za účelem dalšího výkonu ekonomické činnosti nespadá pod ust. § 12 zákona o azylu. Žalobkyně mohla využít institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky.

Ve vztahu k možnosti udělení doplňkové ochrany žalovaný ocitoval § 14a odst. 1 a odst. 2 zákona o azylu a uvedl, že žalobkyně v průběhu řízení hovořila pouze o ekonomických problémech v zemi původu, snaze legalizovat si svou žádostí pobyt na území České republiky a neuvedla žádnou skutečnost, kterou by bylo možno vážné újmě ve smyslu zákona o azylu podřadit. Vzhledem k uvedenému žalovaný nedospěl k závěru, že by žalobkyni hrozilo nebezpečí vážné újmy z některého z důvodů uvedených v § 14a zákona o azylu.

Při jednání u krajského soudu žalobkyně k dotazu na obsah přípisů doručených soudu po podání žaloby uvedla, že v zařízení pro zajištění cizinců jí nebyla poskytnuta pomoc tlumočníka, ač o něj žádala. Proto ve svých přípisech upozornila na problémy s tlumočníkem při překladu pohovoru dne 30. 6. 2010, který jí do protokolu nedovolil sdělit to, co sdělit chtěla. Tlumočník jí údajně výslovně přikázal, aby nezmiňovala žádné skutečnosti proti režimu a aby uvedla pouze ekonomické důvody s tím, že jen tak jí pomůže. Jednalo se o tlumočníka, jehož jméno je uvedeno ve správním spisu. Žalobkyně dodala, že se ve vlasti zúčastnila protestů proti režimu, např. protestu v říjnu 1989, kdy se demonstranti snažili bránit příjezdu hasičského sboru k požáru velkého obchodního střediska, aby upozornili na to, že ve Vietnamu jsou chráněni jen bohatí, nikoli obyčejní (chudí) lidé. Dále se žalobkyně zúčastnila pochodů na ochranu menšin na území Vietnamu. V roce 1991 byla dokonce při protestu studentů a novinářů policisty ze severu země zbita takovým způsobem, že následně potratila. Nakonec jí známí studenti pomohli nejen z nemocnice, ale také k odchodu do České republiky. Žalobkyně dále zmínila setkání s americkými novináři v roce 1989, kteří byli nakonec ze země vyhoštěni a celkem 13 studentů bylo zadrženo. Žalobkyně se rovněž zapojila do hnutí na ochranu životního prostředí, resp. protestovala proti devastaci přírody při těžbě nerostného bohatství v příhraničních oblastech (zejména Rusy a Číňany).

Krajský soud v Praze odkázal na čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, podle něhož žádný smluvní stát nevyhostí nebo nevrátí uprchlíka na hranice zemí, ve kterých by jeho život či osobní svoboda byly ohroženy na základě jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité společenské vrstvě či politického přesvědčení. Z tohoto principu je nutné vyvodit závěr, který vyslovil i Nejvyšší správní soud, že i při zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné podle § 16 zákona o azylu je správní orgán povinen se v odůvodnění vypořádat s otázkou možného udělení doplňkové ochrany. V této souvislosti má správní orgán povinnost zjistit, zda žadateli skutečně nehrozí závažná újma v případě návratu do země původu. Povinnost správního orgánu zabývat se možností udělení doplňkové ochrany se vztahuje na celé ustanovení § 16 zákona o azylu.

Žalovaný pochybil, když se otázkou možného udělení doplňkové ochrany žalobkyni vůbec nezabýval. Jestliže žalovaný v odůvodnění rozhodnutí pouze konstatoval, že žalobkyně „*...neuvedla žádnou skutečnost, kterou by bylo možno vážné újmě ve smyslu zákona o azylu podřadit*“, a proto nedospěl k závěru, že jí hrozilo nebezpečí vážné újmy z důvodů uvedených v § 14a zákona o azylu, pak krajský soud usoudil, že se žalovaný v napadeném rozhodnutí s otázkou splnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany v souvislosti s obavami žalobkyně z možného uvěznění pro nesplacení dluhů vůbec nevypořádal.

K novému, zcela odlišnému tvrzení žalobkyně předneseném až při soudním jednání krajský soud uvedl, že bude třeba, aby správní orgán nejlépe vyslechl žalobkyní označeného tlumočníka, a aby jej konfrontoval s výpovědí žalobkyně. Po zjištění stavu věci ve smyslu § 3 ve spojení s § 2 odst. 4 správního řádu žalovaný znovu posoudí žádost žalobkyně nejen ohledně naplnění § 12 zákona o azylu, ale také ohledně okolnosti, zda jsou v případě žalobkyně dány důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Pro posouzení otázky doplňkové ochrany si žalovaný opatří úplné a aktuální podklady. Pouze na základě takto shromážděných podkladů žalovaný znovu zhodnotí, zda žalobkyni nehrozí po případném návratu závažná újma. Své rozhodnutí žalovaný řádně v souladu s § 68 odst. 3 správního řádu odůvodní.

Krajský soud proto rozhodnutí žalovaného podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.).

Stěžovatel v kasační stížnosti uvedl, že při rozhodování plně vycházel z tvrzení žalobkyně. Povinnost splatit dluhy a jejich vymáhání věřiteli je běžnou právem aprobovanou praxí ve všech zemí světa. Pochopitelná snaha věřitelů domoci se vrácení finančních prostředků není hrozící vážnou újmou, stejně jako jimi nejsou subjektivně špatné ekonomické podmínky a snaha zařídit si lepší život na území jiného státu. Při posuzování žádosti ve smyslu § 14a zákona o azylu byl stěžovatel vázán tvrzeními žalobkyně, která neuvedla žádnou skutečnost, kterou by bylo možno podřadit vážné újmě ve smyslu zákona o azylu. Stěžovatel je přesvědčen o tom, že i ve vztahu k § 14a zákona o azylu je jeho rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu řádně odůvodněno. Vzhledem k právní kvalifikaci případu postupoval stěžovatel souladně s právním názorem Nejvyššího správního soudu na dokazování při zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neboť se jedná o řízení, které není prováděno v celém rozsahu, tj. neprobíhá proces dokazování (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 9 Azs

38/2007 - 88 ze dne 27. 6. 2007). V tomto směru odůvodnění neexistence hrozící vážné újmy podle § 14a zákona o azylu pokládá stěžovatel za řádné, vycházející z výpovědi žalobkyně a dostačující.

K novým tvrzením žalobkyně stěžovatel uvedl, že jsou nevěrohodné a účelové, neboť žalobkyni nic nebránilo v tom, aby je uvedla již ve správním řízení. Vzhledem ke genezi případu jsou nová tvrzení v žalobě uvedena zřetelně účelově vzhledem k vývoji důkazní situace. Žalobkyně byla stěžovatelem řádně poučena, že je povinna uvádět pravdivé a úplné informace, a proto se její nová tvrzení v žalobě jeví být pouhou nepodloženou gradací příběhu vedenou úsilím přesvědčit soud o údajných politických aspektech kauzy, do té doby nezmíněných. I kdyby však šlo o relevantní tvrzení, nemohl by je soud zohlednit, neboť zákonnost rozhodnutí stěžovatele nelze zpochybňovat skutečnostmi, o nichž stěžovatel při svém rozhodování nevěděl a ani při nejlepší vůli vědět nemohl (rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 206/2005 - 59 ze dne 21. 9. 2006).

Nezákonnost spatřuje stěžovatel i v závěru soudu, který jej zavázal k tomu, aby vyslechl tlumočníka označeného žalobkyní a konfrontoval ho s výpovědí žalobkyně. Stěžovatel poukazuje na skutečnost, že žalobkyně dne 30. 6. 2010 nevznesla jedinou námitku do tlumočení, využila svého práva na zpětné přetlumočení protokolu o pohovoru a výslovně konstatovala, že nemá žádné námitky k zápisu jednotlivých otázek a odpovědí v rámci protokolu o pohovoru, což stvrdila vlastnoručním podpisem. Soud měl tuto námitku jako nedůvodnou a nevěrohodnou odmítnout, a to i se zřetelem na závěry vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2009, č. j. 2 Azs 91/2008 - 66.

Stěžovatel se domnívá, že kasační stížnost svým významem přesahuje jeho vlastní zájmy, neboť u krajského soudu se jedná o zásadní pochybení, protože nerespektoval ustálenou judikaturu a dospěl tudíž k nesprávným závěrům.

Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalobkyně se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Při rozhodování o kasační stížnosti stěžovatele musel nejprve Nejvyšší správní soud posoudit, zda jsou splněny podmínky řízení. Předně tak zkoumal, je-li kasační stížnost přijatelná ve smyslu ust. § 104a s. ř. s., tedy zda svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Vycházel přitom z precedentního usnesení Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 Azs 13/2006. Podle tohoto usnesení je kasační stížnost přijatelná v těchto typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu;*

2) kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu;

3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně;

4) další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele*.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu;

b) krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že o naposledy uvedený případ přijatelnosti se jedná v projednávané věci.

V posuzované věci nosným důvodem napadeného rozsudku krajského soudu byla skutečnost, že se stěžovatel otázkou možného udělení doplňkové ochrany žalobkyni vůbec nezabýval, pouze konstatoval, že žalobkyně „*...neuvedla žádnou skutečnost, kterou by bylo možno vážné újmě ve smyslu zákona o azylu podřadit*," přičemž se vůbec nevypořádal s obavami žalobkyně z možného uvěznění pro nesplacení dluhů.

Tento nedostatek odůvodnění rozhodnutí stěžovatele shledal krajský soud natolik zásadním, že v jeho důsledku předmětné rozhodnutí zrušil.

Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že aplikace § 16 odst. 1 písm. f) zákon o azylu, podle kterého se žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a, přichází v úvahu především v situaci, kdy žadatelem uvedené skutečnosti zcela zjevně nelze podřadit pod žádný z důvodů pro udělení azylu či doplňkové ochrany, tedy například tehdy, uvádí-li jako příčinu emigrace pouze snahu o zlepšení své ekonomické situace. Ministerstvo vnitra je však i v takovém případě povinno své rozhodnutí v souladu s § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, náležitě odůvodnit.

Této povinnosti stěžovatel ve vztahu k azylu a k doplňkové ochraně dostál. K samotné otázce nároku žalobkyně na udělení doplňkové ochrany Nejvyšší správní soud připomíná, že je to zejména žadatel, kdo v řízení ve věci mezinárodní ochrany určuje a svými tvrzeními vymezuje směr dalšího postupu správního orgánu, rozhodujícího o oprávněnosti žádosti.

V nyní projednávané věci žalobkyně v azylovém řízení uváděla, že se do vlasti nemůže vrátit z toho důvodu, že si při odjezdu půjčila peníze na cestu do České republiky a ještě je nezaplatila, nejvážněji svou obavu formulovala slovy, že by věřitelé po ní chtěli

peníze, které nemá a neví, co by s ní po návratu bylo. Obavu z možného uvěznění při návratu, která nebyla dle krajského soudu stěžovatelem v odůvodnění reflektována, stěžovatelka nevznesla, v řízení najevo nikterak nevyšla a prvně k ní dospěl krajský soud v přezkoumávaném rozsudku. Stěžovatel v rozhodnutí vyslovil, že si v průběhu správního řízení ujasnil, že důvodem podání žádosti žalobkyně byla obtížná ekonomická situace v zemi původu a snaha o legalizaci pobytu na území České republiky z důvodů potřeby vydělávání finančních prostředků na dluh věřitelům, od kterých si půjčila na cestu do České republiky. Krajský soud se mýlí, pokud konstatoval, že se stěžovatel otázkou dluhů žalobkyně vůbec nezabýval a omezil se na formulaci, že žalobkyně" *„...neuvedla žádnou skutečnost, kterou by bylo možno vážné újmě ve smyslu zákona o azylu podřadit", a že proto nedospěl k závěru, že jí hrozilo nebezpečí vážné újmy z důvodů uvedených v § 14a zákona o azylu*". Stěžovatel totiž ohledně udělení doplňkové ochrany dospěl k závěru, že *„žadatelka v průběhu řízení hovořila pouze o ekonomických problémech v zemi původu, snaze legalizovat si svou žádostí pobyt na území České republiky a neuvedla žádnou skutečnost, kterou by bylo možno vážné újmě ve smyslu zákona o azylu podřadit*". Jakkoliv lze stěžovateli vytknout, že explicitně nezmínil a blíže ji nerozvedl relevantnost obavy stěžovatelky ze splácení dluhů věřitelům při udělení doplňkové ochrany, zdejší soud je toho názoru, že vzhledem k projednávané věci se lze s úsporným hodnocením stěžovatele přeci jenom spokojit. Je tomu tak proto, že obtíže žadatele o azyl, spočívající v nemožnosti splácení dluhu soukromým osobám v zemi původu, nelze bez přistoupení dalších zvláštního zřetele hodných okolností vnímat jinak než pouze jako důvody ekonomické, na nějž je však v odůvodnění rozhodnutí stěžovatele pamatováno (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2003, č. j. 4 Azs 31/2003 – 64). Žalobkyně totiž v průběhu řízení setrvávala ve zcela obecném konstatování nedostatku prostředků ke splacení dluhů věřitelům, aniž by tvrdila nebo by ze správního spisu vyplývala jakákoliv další okolnost, která by se netýkala pouhé ekonomické roviny úhrady dluhu věřitelům při návratu do vlasti a jejím následným ekonomickým problémům v zemi původu.

Závěr stěžovatele, že žalobkyně uváděla pouze ekonomické problémy v zemi původu a snahu o legalizaci pobytu, neuvedla skutečnosti svědčící tomu, že by jí hrozila vážná újma podle § 14a zákona o azylu, plně vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu správního řízení, kdy rozsah vyhledávací aktivity stěžovatele byl dán povahou vážné újmy, jež by mohla žadateli o mezinárodní ochranu v případě navrácení do země původu.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že se stěžovatel vypořádal s námitkou žalobkyně ohledně neudělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu přezkoumatelným způsobem.

Nejvyšší správní soud navíc uvádí, že označené problémy nelze považovat za relevantní pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu. Nejvyšší správní soud již opakovaně vyslovil, že ekonomické potíže, ani žadatelem vyjádřená obava z jeho věřitele, nejsou relevantním důvodem z hlediska možného udělení jedné z forem mezinárodní ochrany (např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65, ze dne 19. 6. 2008, č. j. 6 Azs 35/2008 - 57, ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 - 44, nebo ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 - 69). Rovněž snaha o legalizaci pobytu za účelem hledání či pokračování ve vykonávání práce na území České republiky z důvodu tíživé finanční situace v zemi původu neobstojí jako relevantní důvod ve smyslu § 12 ani § 14a zákona o azylu. Řízení o mezinárodní ochraně je třeba chápat jako

zcela mimořádný institut sloužící k ochraně cizinců, kteří pociťují důvodnou obavu před pronásledováním v zemi svého původu nebo kterým by v případě návratu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy. Legalizace pobytu prostřednictvím řízení o udělení mezinárodní ochrany je proto nepřijatelná (viz rozhodnutí ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004 - 55).

Pokud krajský soud zavázal stěžovatele k vyslechnutí tlumočníka označeného žalobkyní, uvádí Nejvyšší správní soud ke skutečnostem stran neúplné výpovědi žalobkyně učiněné z donucení a novým důvodům pro udělení mezinárodní ochrany následující:

Je to žadatel, který se domáhá udělení azylu, který tvrdí určité skutečnosti, na jejichž základě by mu mělo být vyhověno. K zajištění možnosti úplného vyjádření má podle § 22 odst. 1 zákona o azylu účastník řízení právo jednat v řízení o udělení azylu v mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět. Za tím účelem ministerstvo účastníkovi poskytne bezplatně tlumočníka na celou dobu řízení. Podle odst. 2 téhož ustanovení je účastník řízení oprávněn přizvat si na své náklady tlumočníka podle své volby.

V rozsudku ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 - 74, zaujal zdejší soud právní názor, že správní orgán rozhodující ve věci mezinárodní ochrany musí při osobních pohovorech postupovat tak, aby žadateli o udělení mezinárodní ochrany umožnil předložit v úplnosti důvody své žádosti [§ 23 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve spojení s čl. 13 odst. 3 procedurální směrnice (č. 2005/85/ES)]. Tak tomu podle názoru zdejšího soudu bylo i v souzené věci, přičemž tvrzení žalobkyně prvně uplatněné až v žalobním řízení, že se řídila příkazem tlumočníka („jinak by jí nepomohl“), aby uváděla při pohovoru pouze ekonomické důvody, považuje zdejší soud za nevěrohodné, účelové a nesouhlasí tím se závěry krajského soudu, jenž stěžovateli uložil v dalším řízení provést výslech tlumočníka za účelem jeho konfrontace s výpovědí žalobkyně.

Po žadateli o udělení mezinárodní ochrany je předně požadováno, aby dostatečně věrohodně a přesvědčivě vyložil konkrétní skutkové okolnosti svého případu, neboť jedině tak může unést důkazní břemeno ohledně důvodů týkajících se výlučně jeho osoby.

V posuzované věci po sepsání žádosti pracovníkem žalovaného byla žalobkyně vyzvána, aby veškeré své důvody pro podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany vlastnoručně uvedla na zvláštním listu papíru. To také žalobkyně učinila, aniž by se jakkoliv zmínila o politických a jiných důvodech předestřených prvně v žalobě.

Při pohovoru k žádosti dne 30. 6. 2010 byla žalobkyně poučena o povinnosti uvádět pravdivé a úplné informace. Pohovor byl veden v jazyce vietnamském a žalobkyně neprojevila nesouhlas s tlumočením panem RNDr. PHAM Ba Thich. Opět poukazovala na ekonomické důvody a snahu o legalizaci pobytu, na dotaz pracovníka žalovaného, zda uvedla všechny důvody, pro které opustila vlast, odpověděla kladně, dále využila právo, aby jí byl celý pohovor, tj. všechny otázky i odpovědi zpětně přetlumočeny za účelem kontroly. Žalobkyně nevznesla žádnou námitku k zápisu jednotlivých otázek a odpovědí v rámci protokolu a všechny strany protokolu bez připomínek stvrdila svým podpisem. V průběhu azylového řízení nebyl stěžovatel žádným jiným způsobem informován o tvrzeném nátlaku tlumočníka a o dalších důvodech žalobkyně pro udělení mezinárodní ochrany, než které uváděla v žádosti a při pohovoru, ač tak žalobkyně učinit jistě mohla, předpoklad jiných důvodů žalobkyně pro odchod ze země nevyvstal ani ze správního

spisu. Žalobkyni byl během správního řízení, zejména při pohovoru k důvodům podání žádosti, nepochybně poskytnut dostatečný prostor k vylíčení veškerých potíží a ke sdělení důvodů, pro něž se rozhodla vycestovat z Vietnamu a bylo jen v jejím zájmu správní orgán se svým pravdivým a úplným azylovým příběhem seznámit a upozornit na případné výhrady k činnosti tlumočníka. Tyto skutečnosti však byly uplatněny toliko v řízení o žalobě.

Pokud se tedy jedná o obsáhlé námitky žalobkyně týkající se nově (až v žalobě) uváděných okolností, které žalobkyně netvrdila v předcházejícím řízení a jež byly diametrálně odlišné od důvodů uplatněných ve správním řízení, Nejvyšší správní soud opětovně připomíná, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany je základním a často jediným důkazním prostředkem, který žadatel o udělení mezinárodní ochrany může žalovanému předložit, jeho vlastní výpověď o okolnostech, které vedly k odchodu ze země původu. Nejvyšší správní soud v dané souvislosti poukazuje na ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s., dle kterého je krajský soud v řízení o žalobě vázán skutkovým a právním stavem platným ke dni vydání napadeného správního rozhodnutí. Žalobkyně se proto nemůže až v řízení před krajským soudem domáhat posouzení nových skutečností, pokud je při dokazování nesdělila žalovanému a ten neměl možnost je ve svém rozhodnutí vyhodnotit (k tomu srovnej rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 2003, č. j. 3 Azs 23/2003 - 61, publikované na www.nssoud.cz).

Po zhodnocení důvodnosti námitek uplatněných v kasační stížnosti žalovaného a na základě úvah výše uvedených dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížností napadený rozsudek Krajského soudu v Praze trpí vadami ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud uvedený rozsudek zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. V něm je Krajský soud v Praze v souladu s ust. § 110 odst. 3 s. ř. s. vázán právním názorem v tomto rozsudku vysloveným.

Krajský soud v Praze novém rozhodnutí rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud nepřiznal ustanovenému zástupci žalobkyně odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti, neboť tento zástupce v něm neučinil žádný úkon právní služby, za nějž by mu odměna náležela.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. června 2011

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu